

DROBCI IZ GERONTOLOŠKE LITERATURE

Zbrala: mag. Simona Hvalič Touzery

Države OECD: Izšla najnovejša publikacija o zdravstvu v državah OECD

OECD je izdala najnovejšo publikacijo "OECD Health Data 2005", v kateri je zbrana široka paleta statističnih podatkov za države OECD, povezanih z zdravjem. Po njihovih podatkih se je v zadnjih štiridesetih letih v večini držav OECD povečala pričakovana življenjska doba. Razlog za to so izboljšane življenjske razmere, napredek v zdravstvu in javno-zdravstvene službe. Povprečna pričakovana življenjska doba v OECD je 77,8 let. Med temi državami ima Japonska najvišjo povprečno pričakovano življenjsko dobo in sicer 81,8 let, sledijo Islandija, Švica, Avstralija in Švedska, s povprečno pričakovano življenjsko dobo nad 80 let. Analizirali so tudi porabo zdravil v državah OECD, ki se je od leta 1998 v povprečju povišala za 38%, kar je 18% porabe v zdravstvu. V poročilu tudi ugotavljajo, da se poraba v zdravstvu med državami OECD zelo razlikuje; v ZDA so leta 2003 namenili 15% njihovega DBP zdravstvu, sledita Švica in Nemčija z nekaj nad 11% DBP. Na koncu lestvice sta Koreja in Slovaška, kjer zdravstvu namenjajo nekaj manj kot 6% GDP. Povprečje v državah OECD je bilo v letu 2003 8,6%. Slovenija v to statistično bazo žal ni bila vključena. Več informacij dobite na strani: www.oecd.org/document/46/0,2340,en_2649_37407_34971438_1_1_1_37407,00.html.

Objavljeno v: *ILC Policy Report*, julij 2005: 4

EU: Raziskava o navadah in kakovosti življenja upokojencev

Raziskovalec dr. Marjan Stele je predstavil izsledke raziskave o navadah in kakovosti življenja upokojencev, ki jo je med novimi članicami EU med prvimi opravila Slovenija. Povzemamo

le nekaj spoznanj. Samo dobra desetina upokojencev ne želi biti več delovno aktivnih, več kot polovica pa jih želi biti poslovno in delovno aktivnih, če bi imeli priložnost. Upokojenci bi si želeli delati občasno, v manjšem obsegu, pri fizično in strokovno manj zahtevnih delih. Med mlajšimi upokojenci – v Evropi imamo največji delež upokojencev, mlajših od 60 let – je še vedno aktivnih 28%. Najpogosteje pomagajo svojim družinskim članom, poslovno pa je aktivnih le kakšnih 12% upokojencev. Za upokojence so najboljše poskrbele severnoevropske države in Velika Britanija. Slovenija ima le 140 programov za stare, Danska kar 800. S preprostimi ukrepi jih vključujejo v najrazličnejše delovne in prostovoljske dejavnosti, pogosto so tudi upokojenci sami pobudniki dobrih rešitev. Raziskave so pokazale, da aktivni upokojenci potrebujejo manj zdravil, manj obiskujejo zdravnika in manj zbolevajo za depresijami in drugimi boleznimi, ki so posledice socialne izključenosti. Aktivni upokojenci so torej bolj zdravi, zato manj obremenjujejo zdravstveno blagajno. Ravno izdatki za zdravstvo pa najhitreje praznijo državne blagajne tam, kjer se populacija naglo stara, to pa je danes problem vse Evrope, ne le Slovenije. Slovenski upokojenci so v precej slabšem gmotnem položaju kot nekateri upokojenci EU. Slovenska pokojnina dosega le do 50% pokojnine v starih članicah EU, življenjski stroški pa so v primerjavi z drugimi državami v petnajsterici 93%. V Sloveniji je veliko ovir, ki upokojencem onemogočajo enakopravno vključevanje v delovno aktivnost po upokojitvi.

Objavljeno v: *Večer*, 22. 08. 2005

Slovenija: Staranje prebivalstva v Sloveniji

Ob mednarodnem dnevu starih ljudi, 1. oktobra, so na spletni strani Statističnega urada RS objavili nekaj novejših podatkov, povezanih s staranjem

prebivalstva. Konec leta 2004 je bil prebivalec Slovenije povprečno star že 40,3 let – v zadnjih treh letih se je "postaral" za eno leto. Zmanjšuje se delež otrok, povečujeta pa se deleža delovno sposobnega prebivalstva in starejših. Delež otrok se je s 23% leta 1981 zmanjšal na manj kot 15% leta 2004. V istem obdobju se je delež delovno sposobnega prebivalstva (15-64 let) povečal s 66% na 70,4%. Delež starih 65 let in več je leta 2004 že presegel 15%. Tega leta je bil delež starih (80 let in več) pri nas dobre 3%. Po osnovni varianti projekcij prebivalstva Slovenije se bo do leta 2050 delež starih 65 let in več ter starih 80 let in več povečal na 31,3% oz. 10,3%. Po napovedih Eurostata se bo do leta 2025 število prebivalcev držav EU povečalo za več kot 13 milijonov. Takrat bo začelo število njenega prebivalstva postopno upadati. Delež delovno sposobnega prebivalstva bo močno upadel. Delež starih 65 let in več se bo do leta 2050 skoraj podvojil: s 16,4% leta 2004 na 29,9% leta 2050 oziroma s 75,3 milijonov na 134,5 milijonov. Največji delež starih pričakujejo leta 2050 v Španiji (35,6%), Italiji (35,3%) in Grčiji (32,5%), najmanjšega pa v Luksemburgu (22,1%), na Nizozemskem (23,5%) in na Danskem (24,1%).

Leta 2000 je bilo na svetu 600 milijonov starih – to je trikrat več od njihovega števila pred petdesetimi leti. Leta 2050 bo po predvidevanjih na svetu že približno 2 milijardi starih. Skupina starih se vsako leto poveča za 2%. Večina svetovne populacije starih (51%) živi v mestnih področjih. Pričakujejo, da se bo ta delež do leta 2025 v svetu povzpел na 62% starih, vendar bo v razvitih državah prebivalo v mestih 74% starih, v manj razvitih državah pa bo živelo v mestih le 37% vseh starih.

*Objavljeno v: Nelka Vertot, 30.9.2005 v SURS
<http://www.stat.si/>*

OECD: Forum o staranju in politikah zaposlovanja v Bruslju

V Bruslju je 17. in 18. oktobra 2005 potekal forum o staranju in politikah zaposlovanja.

Glavna ideja je bila, da je zaradi staranja prebivalstva potrebno vzpodbuditi ljudi, da ostanejo dlje časa na trgu delovne sile. Namen foruma je bil predstaviti in razpravljati o ključnih spoznanjih in problemih glede izboljšanja perspektive starejših delavcev na trgu delovne sile. Prvi dan zasedanja je potekal na ravni predstavnikov javnih služb, socialnih partnerjev, akademikov in civilne družbe, drugi dan pa je potekal na ministrski ravni.

Če se ne bo nič spremenilo, se bo v prihodnjih desetletjih znatno povečalo število upokojenecv, zmanjšalo pa se bo število zaposlenih oseb. Pričakujemo, da bo do leta 2050 v evropskih državah na vsako upokojeno osebo prišla ena zaposlena oseba, kar bo ogrozilo pokojnine, povečalo pritisk davkov na delovno aktivno populacijo in ogrozilo blaginjo držav OECD. Čeprav se vse države soočajo s podobnimi izzivi, pa jih je treba reševati na nacionalni ravni. Izboljšanje pogojev zaposlovanja starejših ljudi, starih med 50 in 64 let, je ključ reševanja te problematike. Danes so več kot štirje od desetih ljudi v OECD nezaposleni ali neaktivni. Ta situacija je rezultat številnih ovir zaposlovanja starejših delavcev. Ministri so se strinjali, da je potrebno vzpodbujati politiko zaposlovanja starejših delavcev, ne pa subvencionirati neaktivnosti. Pogosto tudi delodajalci iz različnih razlogov ne želijo zaposliti starejših delavcev. Delovni pogoji pogosto niso prilagojeni starejšim delavcem. Večja fleksibilnost, kot sta polovični delovni čas in samozaposlitev, lahko omogoči bolj postopen umik v upokojitev. Ministri so se strinjali glede nujnosti reform na tem področju, pozvali pa so tudi socialne partnerje, da umaknejo ovire v zaposlovanju, s katerimi se srečujejo starejši delavci.

Na tem srečanju OECD je bilo predstavljeno poročilo o starejših delavcih, ki opozarja na potrebo po reformi pokojninskih sistemov in drugih programov socialne zaščite. V poročilu je med drugim zapisano, da trenutno številne politike in delovna praksa odvrtačajo starejše ljudi, da bi še

naprej delali. V povprečju imajo države OECD zaposlenih manj kot 60% ljudi, starih od 50 do 64 let, v primerjavi s tremi četrtinami v starostni skupini med 25 in 49 let. Če ne bo sprememb v vzorcu zaposlovanja, se bo razmerje starejših neaktivnih oseb na zaposlenega delavca v državah OECD v naslednjih desetletjih skoraj podvojilo, s 38% v letu 2000 na 70% leta 2050. Zato predlagajo spremembe na treh ključnih področjih:

- Vlade bi morale zagotoviti, da pokojnine in drugi programi socialne varnosti vzpodbujajo, ne pa odvrtaajo zaposlitev v višji starosti. Zagotoviti bi morali tudi ustrezna sredstva, da bi pomagali starejšim iskalcem zaposlitve najti delo.
- Delodajalci morajo prenehati z diskriminacijo in sprejeti delovno prakso k starostno različni delovni sili.
- Starejši delavci bodo morali spremeniti svoj odnos do zaposlenosti v višji starosti in do usposabljanja ter pridobivanja novih znanj.

*Objavljeno v: OECD, http://www.oecd.org/document/45/0,2340,en_2649_201185_35520621_1_1_1_1,00.html
http://www.oecd.org/document/33/0,2340,en_2649_34747_35420449_1_1_1_1,00.html*

OECD: Staranje in politike zaposlovanja

V luči naglega staranja prebivalstva in trenda k zgodnjemu upokojevanju se pojavlja potreba po promociji boljših zaposlitvenih možnosti starejših ljudi. Veliko je bilo že povedanega o potrebnosti reforme starostnih pokojnin in načrtov zgodnjega upokojevanja, vendar pa to ne bo zadostovalo, da bi se delež zaposlenih starih ljudi znatno povešal in v prihodnosti zmanjšala nevarnost pomanjkanja delovne sile. Tako vlade kot podjetja se bodo morali odzvati na te trende in se med drugim spopasti s starostno diskriminacijo. Tudi zaposleni bodo morali spremeniti svoj odnos do tega, da bodo delali dlje in da bodo morali pridobiti nova znanja. Do sedaj je bilo malo znanega, kaj posamezne države storijo na tem področju. Da bi zapolnili to praznino, so pri

OECD izdali serijo nacionalnih poročil o staranju in politiki zaposlovanja (Ageing and Employment Policies) in sicer za 21 držav (Slovenija ni vključena). Vsako poročilo vsebuje raziskavo o glavnih ovirah za zaposlitev starejših delavcev, oceno ustreznosti politik in njihovo učinkovitost pri premagovanju teh ovir ter vrsto predlogov za spemembe. Poročila so objavljena v angleščini in francoščini.

Objavljeno v: OECD, http://www.oecd.org/document/37/0,2340,en_2649_34747_32019685_1_1_1_1,00.html

Svet: Svetovni dan zavedanja o zlorabi starih ljudi

Zloraba starih ljudi je zločin proti človečnosti. Mednarodna skupnost ima sedaj možnost, da s skupnimi prizadevanji ukrepov proti temu. Mednarodna mreža za preprečevanje zlorabe starih ljudi INPEA (The International Network for the Prevention of Elder Abuse) in njenimi partnerji pozivajo k udeležbi ob prvem svetovnem dnevu zavedanja o zlorabi starih ljudi, ki bo 15. junija 2006. Vabijo vlade, skupnosti, strokovnjake, organizacije, da javno spodbujajo zavedanje proti zlorabi starih ljudi in sicer prek raznih kulturnih, izobraževalnih in družabnih aktivnosti. Vsaka država naj bi imela koordinatorja, ki bo zadolžen za tovrstne dejavnosti.

Več informacij je dostopnih na www.INPEA.net, lahko pa jih dobite tudi na e-pošti generalne sekretarke Susan Somers: sbsomers5@aol.ca.

ZDA: Zaposleni in nezaposleni dru`inski oskrbovalci

Center, ki se ukvarja s starajočo družbo (Center on an Aging Society) na Univerzi Georgetown, je objavil poročilo "Caregiving and Paid Work: Are there tradeoffs?", ki proučuje zaposlene in nezaposlene primarne družinske oskrbovalce, v starosti od 25 do 64 let. Zaposlenih je približno tretjina vseh oskrbovalcev, ne glede na starost. Med oskrbovalci v aktivni delovni dobi je 58% zaposlenih, med temi je 80%

polno zaposlenih. V poročilu razpravljajo o problematiki, povezani z zaposlenimi oskrbovalci, vključno z vplivom na njihovo produktivnost, prilagoditev dela, uporabo formalnih storitev in drugih dejavnikov. Poročilo najdete na strani: <http://ihcrp.georgetown.edu/agingsociety/pdfs/CAREGIVERS4.pdf>

Objavljeno v: ILC Policy Report, september 2005:5

ZDA: Ranljivost dru`inskih oskrbovalcev

Neformalni oskrbovalci imajo v zdravstvenem sistemu ZDA pomemno vlogo, vendar pa imajo – po ugotovitvah študije Commonwealth Fund – številni oskrbovalci tudi sami zdravstvene težave in mnogi izmed njih se soočajo z resnimi finančnimi težavami. Commonwealth Fund v poročilu “A Look at Working-Age Caregivers’ Roles, Health Concerns, and Need for Support” proučuje neformalne oskrbovalce, ki skrbijo za bolnega ali odvisnega družinskega člana. V poročilu omenjajo, da je 16 milijonov neformalnih oskrbovalcev v aktivni delovni dobi. Ti posamezniki so manj verjetno zaposleni, bolj verjetno manjkajo v službi, če so že zaposleni, in nimajo zdravstvenega zavarovanja. Številni izmed njih so finančno ranljivi. V poročilu ponujajo vrsto pobud za olajšanje bremena oskrbe.

Objavljeno v: ILC Policy Report, september 2005:5

ZDA: Debelost

Študija v septembrski številki revije American Journal of Public Health opozarja na dramatično povečanje stopnje debelosti med “baby-boom” generacijo v primerjavi s prejšnjimi generacijami. V starosti 35-44 let je bilo npr. debelih med 28 in 32%, medtem ko je to veljalo le za 14 do 18% prejšnje generacije. Poleg tega postajajo pripadniki “baby-boom” generacije debeli bolj zgodaj kot prejšnja generacija in živijo dlje z zdravstvenimi posledicami debelosti. Čeprav se pogostost artritisa, med obema generacijama ni

spremenila, raziskovalci izražajo skrb v porastu deleža primerov artritisa povezanega z debelostjo, kajti pri debelih ljudeh se artritis pojavi hitreje kot pri ljudeh, ki nimajo prekomerne telesne teže. Več informacij najdete na strani: www.arthritis.org/resources/news/obesity_arthritis_bb.asp.

Objavljeno v: ILC Policy Report, september 2005: 4

Japonska: Podpora lokalnih skupnosti starim ljudem, pri katerih je zaznan upad kognitivnih sposobnosti

Japonsko ministrstvo za zdravje, delo in blaginjo je začelo desetletno kampanjo s ciljem, da bodo vse lokalne skupnosti podpirale staro populacijo, ki trpi za Alzheimerjevo boleznijo in drugimi oblikami kognitivne oslabelosti (zmanjšanje ali upad intelektualnih sposobnosti). Glede na to, da se Japonsko prebivalstvo naglo stara, je pričakovati, da se bo tudi število kognitivno oslabelelih ljudi naglo povečalo. Zavedajo se, da lahko ustrezno poskrbijo za te ljudi le, če sta v njihovo oskrbo vključeni družina in lokalna skupnost. Namen kampanje je, da bi bile sčasoma vse lokalne skupnosti na Japonskem v oporo kognitivno oslabelelim starim ljudem, tako da bo lahko staro prebivalstvo živelo varno in dostojno življenje z minimalno odbisnostjo in institucionalizacijo. V prvem letu kampanje (2005) bo ministrstvo izvedlo javne izobraževalne programe za boljše razumevanje položaja kognitivno oslabelelih starih ljudi ter za razumevanje odgovornosti družine in lokalne skupnosti. Dodatne informacije so na voljo na: www.ninchisho100.net in www.ilc-japan.org.

Objavljeno v: Masako Osako v ILC Policy Report, september 2005: 3

Nova Zelandija: S publikacijo proti agismu

Komisija za človekove pravice v Novi Zelandiji je izdala publikacijo, ki opozarja na vrednost zaposlenih starejših ljudi v Novi Zelandiji. V publikaciji predstavljajo 13 Novozelancev, starih

sedemdeset, osemdeset in devetdeset let, ki še vedno delajo kot delodajalci, delojemalci ali pa so samozaposleni. Delajo v raznovrstnih poklicih, kot so gradnja ladij, raziskovanje, umetnost, poučevanje itd. V komisiji se s to predstavitevijo različnih profilov delovno aktivnih starih ljudi borijo proti stereotipom o starosti in delu ter proti starostni diskriminaciji, hkrati pa želijo omogočiti starim ljudem, da bodo imeli večjo vlogo v ekonomiji. Več informacij najdete na strani: www.hrc.co.nz/home/hrc/newsandissues/newbookcelebratesthevalueofolderworkers.php.

Objavljeno v: ILC Policy Report, september 2005: 3

Svet: Svetovna banka izdala pro-ilo o pokojninskih sistemih na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki

Poročilo Svetovne banke o pokojninskih sistemih na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki ("Pensions in the Middle East and North Africa: Time for Change") opozarja, da so nacionalni pokojninski sistemi v teh regijah pod naraščajočim finančnim pritiskom in nujno potrebni reforme. To poročilo je prvo tovrstno pregledno poročilo več kot tridesetih pokojninskih sistemov v trinajstih državah; prinaša bogate informacije o njihovih institucionalnih, demografskih in finančnih razmerah. V poročilu ugotavljajo, da so se v teh državah izognili reformam pokojninskega sistema, saj imajo še vedno veliko mlade delovne sile in menijo, da zato reforme niso potrebne. Vendar pa v poročilu opozarjajo, da so ti problemi strukturalni in ne demografski. V poročilu predlagajo vrsto ukrepov, ki bi omogočili vladam, da reformirajo svoje neustrezne pokojninske sisteme in se izognejo prihodnjim krizam. To 286 strani dolgo angleško poročilo najdete na: http://siteresources.worldbank.org/INTMENA/Resources/MENA_Pension_Reform_Complete.pdf.

Objavljeno v: ILC Policy Report, september 2005: 4

Avstralija: Starajo-i se Avstralci optimisti-ni glede življenja

Uvodni rezultati študije, ki so jo opravili na avstralski Univerzi za tehnologijo v Queenslandu, so pokazali, da so ljudje, starejši od 75 let, srečnejši od starih med 50 in 64 leti. Večina anketiranih v višji starostni skupini je živela v finančno ugodni situaciji, skupaj s partnerjem, v lastnem domu, v mestu in je bila pozitivnega mnenja glede staranja. Starejši od 75 let so bili na splošno bolj pozitivnega mnenja glede svojega življenja.

Objavljeno v: Australian Broadcasting Corporation v AARP Global Aging Program

Ju` na Koreja, Japonska: Samomorilnost starih ljudi

V študiji o analizi vzrokov za smrt starih ljudi ("Analysis of the Causes of Death of the Aged"), ki jo je pripravil južnokorejski nacionalni statistični urad (National Statistical Office – NSO), so opozorili, da se je v državi med starimi ljudmi v zadnjih dvajsetih letih stopnja samomorov povečala za več kot petkrat. Leta 2003 je bil za 72,5 smrti starih ljudi na 100.000 smrti starih ljudi razlog samomor, medtem ko je veljalo to leta 1983 le za 14,5 starih ljudi. Starejši Južnokorejec bo 1,5 krat bolj verjetno kot starejša Južnokorejka naredil samomor. Splošno je mnenje, da k povečanju samomorov prispevata nagle družbene spremembe in težka ekonomska situacija. Ker se spreminja velikost gospodinjstev, imajo stari ljudje tudi manj podpore pri svojih otrocih, kot je bilo to v razširjeni družini. Več informacij dobite na strani NSO: www.nso.go.kr.

Tudi japonska nacionalna agencija (The National Police Agency – NPA) je izdala statistično poročilo o samomorih v letu 2004 ("Summary Statistics on Suicides Committed by Japanese During 2004"). Poročilo je pokazalo, da je v letu 2004 10.994 oseb, starih 60 let in več, storilo samomor (25,3 na 100.000 lju-

di). Ženske so predstavljale skoraj dve tretjini. Ti podatki kažejo na upad samomorilnosti med moškimi (4%) in ženskami (6%) v zadnjem letu. Samomorilnost med starimi ljudmi je na Japonskem naraščala nekaj desetletij, dokler ni dosegla vrhunca leta 1998. Kot razlogi za samomor so pri moških najprej zdravstveni problemi, sledijo pa finančne in družinske težave. Tudi pri ženskah so prvi razlog za samomor zdravstvene težave, sledijo družinske težave, na tretjem mestu pa so finančne težave. Več informacij dobite na strani NPA: www.npa.go.jp.

Objavljeno v: Masako Osako v ILC Policy Report, avgust 2005: 2-3

Belgija: Enodnevna stavka

V Antwerpnu so se delavci, ki delajo v transportu, 7. oktobra udeležili nacionalne stavke proti vladnemu načrtu, da poviša nacionalno upokojitveno starost. Belgijska vlada namreč želi zvišati upokojitveno starost z 58 na 60 let. V pristanišču so delavci blokirali dostop do ceste ter s tem izsilili zaprtje pristanišča. Stavka je prizadela javni promet, tovarne, nekatere šole, vendar pa ne zdravstvenih služb. Državna policija je prevzela varstvo zapornikov, saj so se tudi pazniki pridružili stavkajočim delavcem. Na bruseljskem letališču so se nekateri delavci prav tako pridružili stavki, a zaradi tega ni bilo večjih zastojev v letalskem prometu. Vlada poudarja, da morajo ljudje ostati dlje časa zaposleni, kajti starajoča se družba prinaša s seboj tudi višje stroške za pokojnine in potencialno nižje prihodke.

Objavljeno v: Associated Press. 2005 v AARP, <http://www.aarp.org/research/international/news/>

Italija: Dan starih staršev v Italiji

V Italiji bodo po novem praznovali tudi dan starih staršev. S tem praznikom želijo babicam in dedkom priznati vlogo, ki jo imajo v družbi. Obласти so za praznik določile 2. oktober. V okviru

praznika bodo potekale tudi številne prireditve, oblasti pa bodo desetim najboljšim starim staršem podelile državno nagrado za najboljšega dedka in babico.

Objavljeno v: Rim – RTV Slo/STA, Zanimivosti, 19.8.2005 <http://www.rtvlo.si/zabava/>

Svet: Najstarej{i} zemljani

Amsterdam. Kmalu po svojem 115. rojstnem dnevu je na Nizozemskem umrla najstarejša zemljanka na svetu, Hendrikje van Anandel-Schipper. "Svojo prisebnost je ohranila vse do trenutka smrti, vendar pa telo ni več zdržalo," je povedal upravitelj doma za ostarele Johan Beijering, kjer je Anandel-Schipperjeva živela. V Guinnessovi knjigi rekordov je zapisana kot najstarejša zemljanka lanskega leta, po njeni smrti pa je naslov prevzela 115-letna Elizabeth Bolden iz Tennesseeja. Najstarejši moški na svetu je Emiliano Mercado del Toro, star 114 let, doma iz Puerto Rica. Več informacij dobite na strani: www.guinnessworldrecords.com.

Objavljeno v: Delo, 30.08.2005, ILC Policy Report, avgust 2005: 4

Kenija: Prvo{ol-ek pri 85-letih

85-letni Kenijec Kimani Maruge se je vpisal v Guinnessovo knjigo rekordov kot najstarejši prvošolec na svetu. Kimani se je v osnovno šolo vpisal lani, ko je kenijska vlada uvedla brezplačno osnovnošolsko izobraževanje. Dejal je, da se v mladosti ni mogel šolati, ker je sodeloval v protikolonialnem boju za samostojnost države. Danes hodi v šolo skupaj z enim od svojih 30 vnukov, povedal pa je, da je eden izmed njegovih glavnih ciljev predvsem to, da bi se naučil brati Sveto pismo, saj tistemu, kar je slišal v cerkvi, ne verjame. Prapradedek se je v ZDA kot delegat svoje države udeležil dela konference Združenih narodov o milenijskih ciljih, ki so govorila o osnovnem izobraževanju.

Objavljeno v: STA, 12.9.2005 v <http://24ur.com/>